

AI-användning

Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställt/upprättad	2025-09-03 av Kommunstyrelsen § 93
Senast reviderad	-
Detta dokument gäller för	Hjo kommun
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Kommundirektör
Dnr	2025-231

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund och mål.....	3
Definitioner.....	3
Generella riktlinjer.....	3
Riktlinjer för användning av allmänt tillgänglig generativ AI	4
Vilken data får en allmänt tillgänglig generativ AI matas med?	4
Generera textmaterial	4
Generera bildmaterial	4
Riktlinjer för användning av integrerad generativ AI.....	4
Riktlinjer för informationssäkerhet och AI	5
Särskilda riktlinjer för personuppgifter	5
Särskilda riktlinjer för sekretessbelagd information.....	5
Incidenthantering och rapportering.....	5
Bestämmelser för utveckling av AI-integrerade arbetssätt	6
Upphovsrätt.....	6
Utbildning.....	6

Inledning

Denna riktlinje beskriver hur generativ AI får användas i Hjo kommun.

Riktlinjerna gäller alla anställda i Hjo kommun samt alla andra individer och aktörer som får tillgång till kommunens system eller IT-miljö.

Bakgrund och mål

Omfattningen av AI-användningen kommer att öka successivt och på sikt bli en självklar del i det digitala, vardagliga arbetet. För detta ändamål behöver kommunen reglera vad AI får användas till och i förlängningen vägleda chefer och medarbetare med fler i den praktiska användningen.

Målet är att AI-användningen ska effektivisera processer och arbetsuppgifter, dock bara när det är möjligt utan att användning medför säkerhetsrisker.

Definitioner

Begreppet AI syftar här på all generativ artificiell intelligens (AI). Skillnaden mellan traditionell AI och generativ AI är att traditionell AI är inriktad på att lösa specifika uppgifter, medan generativ AI kan skapa något från grunden baserat på det den har lärt sig från insamlade data. I den här riktlinjen delas begreppet generativ AI upp i två delar:

- **Allmänt tillgänglig generativ AI** – AI-verktyg som alla har tillgång till via nätet. AI-verktygen kan till exempel skapa, redigera och sammanställa innehåll i form av bilder, texter och data. AI-verktyget Chat GPT är ett exempel på allmänt tillgänglig generativ AI.
- **Integrerad generativ AI** – AI kan finnas integrerat som funktioner i våra system eller program. AI kan till exempel generera förslag på texter och innehåll, fungera som en digital assistent, analysera data eller föreslå relevanta sökresultat baserat på användaren. Allmänt tillgänglig generativ AI kan integreras med kommunens system, och definieras då som integrerad generativ AI.

Generella riktlinjer

Vid all användning av generativ AI i Hjo kommun gäller följande:

- Användaren ansvarar för att säkerställa att all information stämmer.
- Användaren ska säkerställa att materialet som genereras håller en hög kvalitet som stämmer väl överens med Hjo kommuns tonalitet och professionalitet. Användningen av AI får inte påverka kommunens trovärdighet och tonalitet negativt.
- Användningen av AI får inte orsaka risk för skada på konfidentialitet eller integritet i verksamhet, hos person eller på annat skyddsvärde.
- AI ska användas i syfte att effektivisera arbetsuppgifter.
- Användaren ska vidta försiktighetsprincipen vid all användning och vara uppmärksam på eventuella misstag eller oegentligheter som kan uppstå vid användning av AI.

Riktlinjer för användning av allmänt tillgänglig generativ AI

Allmänt tillgänglig generativ AI är verktyg som alla har tillgång till via nätet, till exempel verktyget Chat GPT. Riktlinjerna nedan gäller för användning av allmänt tillgänglig generativ AI som inte har tillgång till datalagring (till exempel mappar på datorn) – det behandlas i stället under rubriken "Riktlinjer för användning av integrerad generativ AI".

Vilken data får en allmänt tillgänglig generativ AI matas med?

Allmänt tillgänglig generativ AI får matas med:

- Offentlig information

Allmänt tillgänglig generativ AI får inte matas med:

- Personuppgifter
- Sekretessbelagd information
- Arbetsmaterial som kan kopplas till Hjo kommun

Generera textmaterial

Vid all generering av textmaterial med hjälp av AI gäller, utöver de generella riktlinjerna, att:

- Användaren ska granska produkten som skapats med hjälp av AI så att den är sakligt korrekt samt har ett lämpligt språk och tonalitet för målgruppen och situationen.
- AI:s generativa förmåga ersätter inte beredningsprocesser eller mänsklig kompetens för att skapa styrdokument, beslutsunderlag och andra handlingar som syftar till att verkställa interna processer och arbetssätt.

Generera bildmaterial

Vid all generering av bildmaterial med hjälp av AI gäller, utöver de generella riktlinjerna, att:

- AI ska inte användas för att generera bilder på verkliga platser och personer.
- Bilden som genereras ska inte efterlikna originalbilder som kommunen använder. Sådana originalbilder får inte användas för att generera nya motiv eller bilder.
- Bilden som genereras ska inte syfta till att härma, kopiera eller på annat sätt efterlikna befintliga bilder eller konst.
- Bilden som genereras ska inte innehålla olämpliga motiv, former, tolkningsbara motiv eller annat som kan uppfattas som stötande, kränkande eller på annat sätt kan uppfattas som missvisande för syftet med användningen av den. Dessa typer av motiv kan genereras av AI utan det var användarens avsikt.

Riktlinjer för användning av integrerad generativ AI

AI kan finnas integrerat som funktioner i våra system eller program. AI kan till exempel generera förslag på texter och innehåll, fungera som en digital assistent, analysera data eller föreslå relevanta sökresultat baserat på användaren. Den som använder ett program eller system där AI finns integrerad ska kontrollera följande. Samma kriterier gäller vid inköp av ett nytt system eller program med integrerad AI:

- Vilket material AI har tillgång till. Om det inte är tydligt vilket material AI har tillgång till ska tillgången till AI-funktionaliteten begränsas och i vissa fall ska användningen av verktyget upphöra.

I de fall systemet har en systemansvarig ska den personen kontrollera ovanstående punkter. I annat fall ansvarar varje användare för att säkerställa punkterna ovan. Ledningssystemet för informationssäkerhet kan vid behov stötta systemansvarig och användare i frågor som rör informationssäkerhet och AI.

Riktlinjer för informationssäkerhet och AI

I alla generativa AI-verktyg används information och data. Information och data ska behandlas enligt informationssäkerhetens tre grundläggande principer; tillgänglighet, riktighet och konfidentialitet.

All behandling av data i AI ska ta hänsyn till de tre grundläggande principerna, och därför gäller följande grundläggande bestämmelser:

- Användningen av AI får inte påverka riktigheten i information eller data.
- Användningen av AI får inte orsaka risk för skada på konfidentialitet eller integritet i verksamhet, hos person eller på annat skyddsvärde.

Ovan efterlevs genom att följa de rutiner som ledningssystemet för informationssäkerhet tar fram samt att nedan särskilda bestämmelser följs.

Särskilda riktlinjer för personuppgifter

Personuppgiftsbehandling med hjälp av AI är generellt förbjudet. Särskild prövning och anpassning till begränsade ändamål görs endast av ledningssystemet för informationssäkerhet. Behov av undantag anmäls till ledningssystemet för prövning.

För personuppgifter i AI gäller:

- Inga personuppgifter får på något sätt hanteras av ett AI-verktyg utan särskild tillåtelse av ansvarig chef.
- AI-verktyget får aldrig ha tillgång till datalagring eller ytor där information som innehåller personuppgifter hanteras.

Särskilda riktlinjer för sekretessbelagd information

Hantering av sekretessbelagd information med hjälp av AI är förbjudet. Särskild prövning och anpassning till begränsade ändamål görs endast av ledningssystemet för informationssäkerhet.

Följande bestämmelser gäller:

- Ingen sekretessbelagd information får på något sätt hanteras av ett AI-verktyg. Behov av undantag anmäls till ledningssystemet för prövning. Sådana undantag kan bara gälla systemintegrerade AI-funktioner där systemet i övrigt ska kunna hantera sådan information.
- AI-verktyget får aldrig ha tillgång till datalagring eller ytor där sekretessbelagd information hanteras. (Om det inte omfattas av godkänt undantag enligt ovan)

Incidenthantering och rapportering

Alla anställda som använder AI är skyldiga att anmäla misstanke om, eller konstaterade, oegentligheter, problem eller incidenter som berör kommunens information i eller omkring AI-användning. En sådan anmälan görs till ledningssystemet enligt rutiner för incidenthantering.

Anmälan ska tas upp och behandlas enligt särskilda rutiner i ledningssystemet för

informationssäkerhet. Orsakerna bakom varje incident ska ligga till grund för ledningssystemets utvecklingsarbete med dessa riktlinjer och vägledning för användning av AI i Hjo kommun.

Bestämmelser för utveckling av AI-integrerade arbetssätt

Varje verksamhet ansvarar för att i den mån det är möjligt effektiviserar sitt arbete med hjälp av AI. Följ alltid den här riktlinjen när nya AI-relaterade arbetssätt ska implementeras.

Ledningssystemet för informationssäkerhet kan stötta i frågor rörande informationssäkerhet och personuppgiftshantering. Digitaliseringsrådet kan stötta i det övergripande arbetet med digitalisering, som kan innefatta AI-användning.

Upphovsrätt

Den som använder generativ AI behöver vara medveten om att AI-genererat material kan bryta mot upphovsrättslagen. Den behöver också vara medveten om att det kan vara otillåtet att mata AI med upphovsrättsskyddat material, men det finns ännu ingen tydlig lagstiftning på området. Kontakta ledningssystemet om du har frågor om upphovsrätt och AI. Den som använder generativ AI är alltid ansvarig för att inte göra sig skyldig till upphovsrättsbrott.

Utbildning

Alla anställda i Hjo kommun ska få tillräcklig utbildning i AI-användning och kommunens mål med användningen, så att användningen blir säker och ändamålsenlig.